Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA)

Jaarverslag 2025

Commissie
Persoonsgegevens
Amsterdam

Inhoud

1. Samenvatting 3
2. Reflectie en vooruitblik 6
3. De CPA 12
4. Schriftelijke adviezen 2025 13
5. Geagendeerde onderwerpen en bijeenkomsten zonder schriftelijk advies 20
6. Conclusie 22

1. Samenvatting

Geachte leden van het college van Burgemeester en Wethouders (college van B&W). Conform artikel 8 lid 1 van het Reglement van de CPA 2021, treft u hierbij aan het jaarverslag van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) over het jaar 2025.

Algemene ontwikkelingen
De CPA ziet dat de gemeente steeds vaker gegevens uitwisselt voor het algemeen belang; dit betreft grotere thema's zoals de zorg, het sociale domein, wonen en veiligheid. De complexiteit van deze vraagstukken neemt sterk toe, terwijl de juiste omgang met de benodigde data binnen juridische en ethische kaders een uitdaging blijft. De gemeente moet niet alleen aan juridische en technische voorwaarden voldoen; steeds vaker komen ook de ethische vragen langs de CPA: willen we de data van de Amsterdammers wel op deze manier inzetten als gemeente? De CPA beargumenteert het antwoord op deze vragen met de nodige kennis en expertise vanuit haar drie pijlers: recht, ethiek en technologie.

Het jaar 2025 stond voor de CPA in het teken van werken aan de zichtbaarheid binnen de gemeente en aan de voortzetting van haar interdisciplinaire benadering. Ook was de CPA in 2025 voorwerp van onderzoek naar het privacylandschap binnen de gemeente door Lex Digitalis. De kennis van de CPA wordt nog niet optimaal benut binnen de organisatie. De CPA vroeg in 2025 bij de gemeente opnieuw om aandacht om haar interne zichtbaarheid te verbeteren. De gemeente en de CPA startten daarover in 2025 een gesprek met de CIO en met het hoofd van de afdeling Digitale rechten, ethiek en privacy teneinde de taken van de CPA nader te verankeren in de gemeentelijke processen, waaronder in de Quality Assurance Assessment criteria ("QAA"). Per 1 juli 2025 startte de nieuwe CPA-secretaris, die met een vaste aanstelling fungeert als vaste liaison tussen de onafhankelijke CPA en de gemeente. De CPA-secretaris organiseerde (hernieuwde) kennismakingsgesprekken met diverse beleidsafdelingen. Deze gesprekken worden in 2026 voortgezet. In 2025 voerde Lex Digitalis, een adviesbureau op het snijvlak IT en privacy, een onderzoek uit naar de governance en het privacylandschap binnen de gemeente. Lex Digitalis adviseerde de rol van de CPA binnen dat landschap te verduidelijken voor gemeentemedewerkers, en om een naamwijziging te overwegen waaruit het bredere takenpakket van de CPA beter tot uitdrukking komt. Deze adviezen bevestigen de waarneming van de CPA zelf, namelijk dat zij zich bevindt in de transitie van gegevensbeschermingsadviescommissie naar een zich bestendigende advisering over bredere, sectoroverstijgende digitaliseringsvraagstukken.

De opzet van het jaarverslag is als volgt. Het jaarverslag opent met de reflectie en vooruitblik van 2025 gevolgd door een korte uitleg van de CPA. Daarna volgen de samenvattingen van de schriftelijke adviezen. Vervolgens worden de geagendeerde onderwerpen en bijeenkomsten zonder schriftelijk advies toegelicht. Het jaarverslag wordt afgesloten met een conclusie van de voorzitter van de CPA, mevrouw H. Janssen.

CPA-adviezen in 2025 in vogelvlucht
In 2025 werden uiteenlopende adviesverzoeken aan de CPA voorgelegd. In bijna alle adviezen bracht de CPA de noodzaak van een zo precies mogelijke, welomschreven benadering van de **verwerkingsgrondslag** onder de aandacht; deze vergt, zoals diverse adviezen weerspiegelen, telkens een eigen beoordeling, die afhankelijk is van de specifieke omstandigheden van het geval. Zo moet bij een beroep op een wettelijke verplichting, algemeen belang of zwaarwegend algemeen belang nauwkeurig worden beschreven waar dat belang precies op is gebaseerd (*Onderzoek naar het mentale welzijn nieuwkomers, Bias in algoritmes, Pilot afhandeling van bezwaarschriften met behulp van AI; Versterking jongerencommunicatie – TikTok, Kentekenfraude delen met de politie*). Voor zover het in zeer uitzonderlijke gevallen nog niet goed mogelijk is een geschikte verwerkingsgrondslag aan te wijzen, maar de gemeente kan aantonen dat de verwerking alsnog noodzakelijk is, dient zij de waarden privacy en veiligheid extra zorgvuldig af te wegen en zo dicht mogelijk te blijven bij wat juridisch en ethisch is toegestaan. Hierbij is het belangrijk de doelen, rollen en taken van actoren helder te communiceren, mede door expliciet te maken aan welke wettelijke taak de gemeente als overheidsinstantie voldoet wanneer zij een platform inzet om een doel te bereiken (*Versterking jongerencommunicatie – TikTok*).

De CPA is verheugd te zien dat in de adviesaanvraag voor een gegevensverwerking steeds vaker een onderscheid wordt gemaakt tussen **ethische, juridische** en **technologische** aspecten. Daarbij is wel van belang dat vervolgens de **koppeling** tussen deze aspecten en de eventuele gevolgen van verwerkingen voor (kwetsbare) groepen burgers steeds expliciet wordt gelegd, en dat risico's als gevolg van de verwerkingen worden gemitigeerd. Zo is gebruikmaking van aan afkomst gerelateerde kenmerken in algoritmische risicoprofilering bijvoorbeeld erg risicogevoelig en zou daarom vermeden moeten worden, tenzij er een degelijk onderbouwde en noodzakelijke reden bestaat, mitigerende maatregelen worden getroffen, en een grondige ethische en (privacy)juridische toetsing is uitgevoerd (*Bias in algoritmen*).

Ook vormden publieke waarden als **transparantie, uitlegbaarheid, bias** en het **discriminatieverbod** weer "rode draden" die in diverse CPA-adviezen terugkwamen. Zo moeten algoritmen te allen tijde worden beoordeeld op uitlegbaarheid naar de burger; ook hier geldt telkens dat naarmate de complexiteit van een algoritme toeneemt, de uitlegbaarheid ervan afneemt. Transparantie stond als waarde centraal in diverse adviezen, hetgeen leidt tot de verplichting dat burgers passend en zo accuraat mogelijk geïnformeerd moeten worden over de persoonsgegevens die over hen worden verwerkt en voor welk doel dit precies gebeurt (*Pilot afhandeling van bezwaarschriften; Pilot centraal zorg en woonoverlast, samenwerking tussen gemeente Amsterdam en woningbouwcorporaties, Criteria vernieuwde persoonsgerichte aanpak (voorheen Top 600 en Veilig Alternatief) Versterking jongerencommunicatie – TikTok).*

Transparantie over voorgenomen gegevensverwerkingen tegenover burgers kan, waar dat aan de orde is, eveneens worden versterkt wanneer handhaving in het kader van het bestuursrecht (belastingheffing) duidelijk wordt gescheiden van strafrechtelijke handhaving (*Kentekenfraude delen met de politie*).

In het verlengde van de transparantieverplichting adviseerde de CPA in *Criteria vernieuwde persoonsgerichte aanpak (voorheen Top 600 en Veilig Alternatief)* dat ook in gevallen waarin registratie in het kader van de vernieuwde persoonsgerichte aanpak van de gemeente Amsterdam aan de orde is, de burger niet alleen middels een notificatiebrief geïnformeerd moeten worden, maar vooral te investeren in **menselijk contact** zodat transparantie niet slecht formeel wordt geboden, maar dat de informatie voor de burger daadwerkelijk betekenisvol en begrijpelijk is omdat deze registratie een grote impact heeft, mede als gevolg van een hoog risico op discriminatie en stigmatisering.

Vanwege het toenemend gebruik van generatieve AI trad **duurzaamheid** als publieke waarde op de voorgrond (*Pilot afhandeling van bezwaarschriften met behulp van AI);* de CPA verwacht dat duurzaamheid vanwege het toenemend gebruik van (generatieve) AI een blijvend punt van aandacht in haar advisering zal zijn. Ook heeft de CPA haar zorgen geuit over ethische aspecten bij het gebruik van generatieve AI voor het samenvatten van bezwaaradviezen, en geadviseerd lokale platformen te overwegen en in plaats van een model te fine-tunen, embeddings te ontwikkelen die gemakkelijker toepasbaar zijn wanneer er wordt gekozen over te stappen naar een ander model. Dit sluit aan bij de wens van de gemeente om meer **controle** te krijgen en de **digitale autonomie te vergroten over informatie en de verwerking ervan** (*Pilot afhandeling van bezwaarschriften met behulp van AI)*. Ethische waarden zoals het willen zijn van een **betrouwbare overheid** en het nastreven van een **solidaire samenleving** kunnen de gemeente, indien op toegankelijke wijze uitgelegd, helpen het maatschappelijke belang bij een voorgenomen gegevensverwerking nader te onderbouwen (*Kentekenfraude delen met de politie*).

De CPA benadrukte bij de voorgenomen inzet van **(generatieve) AI** het belang van **menselijke expertise,** en adviseerde AI uitsluitend als ondersteunend hulpmiddel te gebruiken en deze niet de verantwoordelijkheden van de medewerker te laten overnemen. Bij de inzet van (generatieve) AI waarschuwde de CPA dat de inzet ervan niet mag leiden tot **kennisverlies** bij ambtenaren.

De gemeente deelt persoonsgegevens regelmatig met publieke en private organisaties buiten de gemeente, hetgeen typisch de **complexiteit** van algoritmisch gegevensverwerking sterk doet toenemen. Samenwerking tussen partijen kan weliswaar leiden tot snellere indicatie van bijvoorbeeld onrechtmatige bewoning en administratieve leegstand, maar de CPA beveelt aan in dergelijke complexe

samenwerkingsverbanden stapsgewijs in kaart te brengen met welk type organisatie (publiek, privaat) persoonsgegevens worden verwerkt en welke rol daarop volgens de AVG is toegesneden; na te gaan of de verwerking valt onder het verbod op geautomatiseerde besluitvorming op basis van profilering en gebruik te maken van een profileringstoetsing; en te voorkomen dat een private organisatie (mede-)verantwoordelijk wordt voor overheidstaken (*Samenwerking tussen gemeente Amsterdam en woningbouwcorporaties*). Ook zouden teneinde de complexiteit te **beperken** rondom het gemeentelijk gebruik van verschillende **social media** communicatiestrategieën die in recente jaren apart van elkaar werden ontwikkeld, tegen het licht moeten worden gehouden, om deze in het kader van uitlegbaarheid en transparantie naar de burger toe zoveel mogelijk te integreren in één communicatiebeleid (*Versterking jongerencommunicatie – TikTok)*.

2. Reflectie en vooruitblik

Reflectie 2025

In het jaarverslag over 2024 constateerde CPA reeds dat ontwikkelingen in de VS ook binnen de gemeente Amsterdam hebben geleid tot een grotere bewustwording geleid over de kwetsbaarheid die een (te) grote afhankelijkheid van software van Amerikaanse bedrijven met zich meebrengt.[1] Dit leidde in 2025 tot de voortzetting van de dialoog over digitale autonomie[2] binnen de gemeente. De CPA juicht deze dialoog onder meer vanwege de verplichtingen die vanuit het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) rusten op publieke actoren van de gemeente toe. Bij de verplichtingen kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het discriminatieverbod of het respect voor de privacy van burgers. De mogelijkheden die AI- en andere technologieën bieden moeten door gemeentelijke actoren, waaronder het gemeentebestuur, de gemeenteraad en (externe) adviescommissies steeds worden afgewogen tegen mogelijke inbreuken op grondrechten van burgers.[3] Publieke en ethische waarden vormen daarbij steeds het kompas bij het invullen van de verplichtingen en bij het maken van passende afwegingen die deze rechten met zich meebrengen.

De voortschrijdende technologisering bij informatieverwerking ten behoeve van beleid heeft de aard van de CPA-advisering blijvend gewijzigd. Waar de CPA in haar beginjaren primair schriftelijke adviezen uitbracht in reactie op afgebakende vragen van de ambtelijke organisatie, vervult de CPA nu vaker ook de rol van klankbord binnen de gemeentelijke organisatie. De betrokkenheid van de CPA start vaker in een vroeg stadium, bijvoorbeeld bij de start van pilots of de verkenning van nieuwe technologische toepassingen. De CPA wordt niet alleen vooraf geconsulteerd, maar ontvangt sinds enkele jaren ook regelmatig updates gedurende het proces, zodat zij gedurende het proces vanuit haar interdisciplinaire expertise mee kan denken over juridische, ethische en technische afwegingen.

Bestendiging van interdisciplinaire aard CPA-advisering
De interdisciplinaire aard van de adviesvragen zette in 2025 definitief door. Zo illustreert bijvoorbeeld het CPA-advies over TikTok de voor de advisering noodzakelijke reflectie vanuit verschillende disciplinaire invalshoeken. De CPA adviseerde de gemeente de thans versnipperde communicatiestrategie over het gemeentelijk gebruik van sociale mediaplatformen te harmoniseren en te verduidelijken. Ook wees de CPA in het TikTok-advies op het feit dat de gemeente niet kon voldoen aan de privacywetgeving. Volgens de CPA dient de gemeente de noodzaak voor de inzet ervan alsnog deugdelijk te onderbouwen, waarbij het essentieel is dat de gemeente, indien zij er alsnog voor zou kiezen TikTok in te zetten, zij zo dicht mogelijk bij de wet blijft. Een transparanter onderbouwing maakt het algemeen belang dat is gemoeid met de inzet van TikTok inzichtelijker voor Amsterdammers. Tegelijkertijd benadrukte de CPA dat de technische voorwaarden ten behoeve van de veiligheid adequaat moeten worden geborgd, en dat vroegtijdig een exit- of migratiestrategie moet worden vastgesteld om over te kunnen stappen naar mogelijke alternatieven in de toekomst.

Naast juridische en technische adviezen kwam in 2025 het ethische gesprek over gegevensuitwisseling meerdere keren aan bod. Hierbij werd gediscussieerd over de balans tussen het algemene belang, zoals

---

[1] Zie hierover: Raadsinformatiebrief van 12 maart 2025, 'Digitaal onafhankelijk', https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/15283246/1#search=%22verkenning%20digitale%20autonomie%22

[2] Digitale autonomie verwijst in dit verband, kortgezegd, naar het streven om meer controle te verkrijgen over data, IT-systemen en digitale infrastructuren. Zie: https://openresearch.amsterdam/nl/page/107992/digitale-autonomie

[3] Dit ook wordt erkend in de Agenda Digitale Stad. Zie: https://www.amsterdam.nl/innovatie/agenda-digitale-stad/.

het welzijn van nieuwkomers of het handhaven van de openbare orde, en de toenemende kennis van de gemeente over haar inwoners. Dit kan leiden tot spanningen rondom de autonomie en privacy van burgers. De CPA adviseerde herhaaldelijk dat de gemeente zich bewust moet zijn van de noodzakelijke waardenafweging, en dat zij steeds zorgvuldig moet kunnen onderbouwen welke informatie daadwerkelijk noodzakelijk is om het doel te bereiken.

Toenemende politieke gevoeligheid en complexiteit bij gemeentelijke gegevensverwerking
De CPA merkt op dat de adviesaanvragen steeds complexer worden, omdat de gemeente vaker gegevens uitwisselt met derden voor het algemeen belang, bijvoorbeeld met zorginstellingen of woningbouwcorporaties. In 2025 heeft de CPA meerdere keren geadviseerd om bij gegevensuitwisseling een overzicht te creëren van de relevante grondslagen en datastromen. De CPA benadrukte hierbij het belang van transparantie en uitlegbaarheid richting de gemeenteraad en de inwoners van Amsterdam. Daarnaast heeft de CPA meerdere keren geadviseerd over de benodigde afspraken met derden, zoals over bewaartermijnen en passende systemen voor gegevensuitwisseling. Hierbij is het gesprek meermaals gevoerd over hoe ver de verantwoordelijkheid van de gemeente strekt bij het aanleveren van (gevoelige) gegevens aan derden.

Voorgenomen verwerkingen kunnen ook politieke gevoeligheid met zich meebrengen. In toenemende mate gaat de CPA-advisering over de inzet en het gebruik van generatieve AI, een ontwikkeling die zich in 2025 definitief heeft doorgezet. De CPA ziet regelmatig dat deze systemen in privaat beheer tot stand zijn gebracht, met soms onderdelen die door de gemeente in eigen beheer worden ontwikkeld. Dit betreft vraagstukken met politieke gevoeligheid omdat de rollen en verantwoordelijken van partijen betrokken bij de gegevensverwerking niet altijd helder zijn. Echter, wanneer de gemeente als verwerkingsverantwoordelijke optreedt, draagt zij verantwoordelijkheid voor dergelijke systemen, ook voor de inzet van onderdelen die door private partijen werden ontwikkeld. Het gebruik van een profileringstoets is essentieel wanneer de gemeente afhankelijk is van externe algoritmen en beslisregels.

Transparantie en uitlegbaarheid van beleid en besluitvorming naar burgers
Bij gegevensuitwisseling is het essentieel om uit te leggen welke gegevens van de inwoners van Amsterdam met derden worden gedeeld, hoe deze externe partijen met de gegevens omgaan, of de gegevens worden gebruikt bij een mogelijke inzet van AI en wat de concrete gevolgen hiervan kunnen zijn. Om verantwoord en transparant te handelen richting de inwoners van Amsterdam, adviseerde de CPA om het belang van de gemeente bij de gegevensverstrekking vast te stellen en dit helder uit te leggen aan de buitenwereld. Hierbij moeten betrokkenen op een voor hen passende wijze worden geïnformeerd, zoals ook werd geadviseerd in het CPA-advies over de 'Criteria vernieuwde persoonsgerichte aanpak' (voorheen Top600 en Veilig Alternatief). In dit advies werd benadrukt dat de notificatiebrief herzien moest worden met een inhoudelijke motivering, zodat voor de betrokkene duidelijk wordt waarom de registratie plaatsvindt. Naast het belang van transparantie en uitlegbaarheid is dit in veel gevallen noodzakelijk voor betrokkenen om te kunnen controleren of de registratie op rechtmatige gronden plaatsvindt.

De gemeente Amsterdam vervult een pioniersrol op het gebied van digitalisering en AI, zoals ook blijkt uit de adviesaanvragen van 2025. De digitale mogelijkheden leiden tot projecten die snel van de grond komen. De CPA benadrukte in 2025 meermaals om te onderzoeken of projecten zijn gestart zonder privacyverklaring, en waar dat inderdaad het geval is, deze alsnog in de bestaande processen te borgen.

Digitale autonomie
De afhankelijkheid van BigTech kwam in 2025 naar voren in verschillende adviezen van de CPA. Zo wees de CPA de gemeente op de risico's en voordelen van een communicatiestrategie waarin een sociaal medium wordt ingezet. In dit geval ging het over vragen van de gemeente rondom het gebruik van TikTok om jongeren in de leeftijd van 15 – 18 jaar te bereiken. De CPA adviseerde om communicatiestrategieën als één geheel te benaderen en de voordelen en risico's van alle gebruikte sociale mediakanalen inzichtelijk te maken. Hierdoor wordt de context van de afwegingen die ten grondslag liggen aan beslissingen uitlegbaar en transparant voor de burger. Een belangrijk risico bij het gebruik van social media is de afhankelijkheid van BigTech. De CPA benadrukte het belang van het verkennen en testen van

alternatieven. Daarnaast adviseerde de CPA om vroegtijdig een exit- of migratiestrategie vast te stellen, zodat een overstap van TikTok naar alternatieven mogelijk blijft.

Bij de 'Pilot afhandeling bezwaarschriften met behulp van AI', die in wezen ging over het gebruik van AI ten behoeve van de samenvatting van bezwaarschriften (zie hoofdstuk 4), adviseerde de CPA over het gebruik van Microsoft Azure; de CPA adviseerde lokale partijen te overwegen die meer controle over eigen data bieden. Hiermee kan de gemeente afhankelijkheid van commerciële en/of Amerikaanse bedrijven verminderen en/of voorkomen en meer digitale autonomie verkrijgen, hetgeen aansluit aan bij de koers die de gemeente onlangs heeft ingezet richting meer digitale autonomie en onafhankelijkheid.

Beperkte toegankelijkheid CPA-adviezen
In haar jaarverslag van 2024 constateerde de CPA dat de gepubliceerde adviezen nauwelijks vindbaar zijn voor interne en externe geïnteresseerden. De adviezen worden, net als andere openbare gemeentelijke stukken, via Open Amsterdam gepubliceerd. De toegankelijkheid van de adviezen is voor interne maar ook voor externe zoekers beperkt. Ze zijn te vinden met de zoekterm "Commissie persoonsgegevens", maar kunnen niet per onderwerp worden doorzocht. Momenteel kunnen de adviezen alleen gefilterd worden op jaartal en staat de knop 'dossier opvragen' in beeld waarna een bezoekerwordt gevraagd een e-mailadres op te geven. De CPA vindt het essentieel om deze knop te verwijderen omdat de adviezen al openbaar zijn zonder het dossier op te moeten vragen. De knop brengt daardoor onnodige verwarring met zich mee. Bovendien brengt de knop met zich mee dat er onnodige persoonsgegevens worden opgehaald, hetgeen niet in overeenstemming is met het dataminimalisatiebeginsel in art. 5 lid 1 sub c van de AVG.

Daarmee vervullen de adviezen naast het concrete advies aan de adviesvrager momenteel op dit moment – mei 2026 – nauwelijks de gewenste, bredere functie. Voor Amsterdammers en andere geïnteresseerden zoals gemeentelijke adviescommissies elders in het land, journalisten, wetenschappelijk onderzoekers en anderen die willen lezen over de wijze waarop de CPA de gemeente adviseert over gegevensverwerking is de toegang gebrekkig. Dat is te betreuren omdat toegankelijke CPA-adviezen de transparantie-afwegingen en de verantwoordingsplicht van de gemeentelijke complexe en politiek gevoelige vraagstukken rondom gegevensverwerkingen daadwerkelijk zichtbaar maken.

De CPA heeft de gemeente in 2025 uit eigen beweging concrete adviezen aangereikt over de wijze waarop de toegankelijkheid van de website verbeterd kan worden, maar deze zijn tot nu toe niet ingezet. Het zichtbaarheidsprobleem is niet nieuw; in het jaarverslag van 2024 vroeg de CPA er ook al aandacht voor. De CPA benadrukt nogmaals het belang van haar interne zichtbaarheid voor potentiële indieners van adviesaanvragen zodat de gemeente optimaal gebruik kan maken van de expertise en onafhankelijkheid van de CPA.

Aantallen adviezen
Figuur 1 laat zien dat het aantal adviesaanvragen sinds 2020 is afgenomen. Deze daling is het gevolg van organisatorische veranderingen binnen de gemeente. De interne privacy-organisatie is gegroeid, waardoor meer vraagstukken in de eerste lijn intern worden afgehandeld. Tegelijkertijd ontbreekt het aan zichtbaarheid van de CPA en, meer specifiek, haar verbrede takenpakket binnen de gemeente.

Hoewel er de afgelopen jaren een langzame stijging in het aantal adviezen zichtbaar is, blijft dit aantal in 2025 nog steeds relatief laag in verhouding tot het aantal digitaliseringsprojecten waarbij de expertise van de CPA een meerwaarde biedt. Denk hierbij aan projecten of ook bredere visiedocumenten waarin gegevensverwerkingen met behulp van algoritmes of (Gen)AI aan de orde komen, of waarin complexe of politiek-bestuurlijk gevoelige gegevensverwerkingen worden voorzien.

Tegelijkertijd moet in het oog worden gehouden dat de CPA weliswaar op reguliere maar beperkte momenten beschikbaar is. Gemiddeld bespreekt zij acht keer per jaar binnengekomen adviesvragen. Dit geconstateerd hebbende, zijn er voorbeelden waarbij de CPA de gemeente van een interdisciplinair en daarmee waardevol advies had kunnen voorzien, zoals bij visiestukken die in 2025 werden gepubliceerd, ook al vallen deze formeel niet binnen de kaders van de QAA.

Jaar	Aantal adviesaanvragen
2020	19
2021	15
2022	5
2023	6
2024	7
2025	9

Figuur 1: Overzicht van aantallen adviesaanvragen in de afgelopen jaren

In figuur 2 zijn de adviezen per directie en cluster weergegeven. Opvallend is dat, ondanks de twee adviezen voor Werk, Participatie en Inkomen (WPI), er weinig impactvolle algoritmen of AI-systemen bij de CPA worden geagendeerd. De CPA verwacht hier in de toekomst vaker over te adviseren gezien de ontwikkelingen op dit vlak in gegevensdeling en AI.

Directie (cluster)	Aantal adviezen	Onderwerp
Werk, Participatie en Inkomen (Sociaal)	2	Welzijn nieuwkomers
Digitale Strategie en Informatie (Digitalisering, Innovatie en Informatie)	1	Bias in algoritmes
Juridisch Bureau (Bedrijfsvoering)	1	Pilot afhandeling van bezwaarschriften met behulp van AI
Openbare Orde en Veiligheid (Bestuur en Organisatie)	1	Pilot centraal meldpunt zorg en woonoverlast
Openbare Orde en Veiligheid (Bestuur en Organisatie)	1	Criteria vernieuwde persoonsgerichte aanpak (Top600 en Veilig Alternatief)
Dienstverlening (Stadsdelen, Beheer en Dienstverlening)	1	Samenwerking tussen gemeente Amsterdam en woningbouwcorporaties
Communicatie (Bedrijfsvoering)	1	Versterken jongerencommunicatie (TikTok)
Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (Stadsdelen, Beheer en Dienstverlening)	1	Kentekenfraude delen met de politie

Figuur 2: aantal adviezen per directie (cluster) in 2025

Vooruitblik

Onderzoek interne en externe privacy-governance en privacy-organisatie
In 2025 heeft Lex Digitalis, in opdracht van de gemeente, een onderzoek uitgevoerd naar de interne en externe gemeentelijke privacy-governance en de privacy-organisatie.[4] Enkele bevindingen over de CPA waren te vinden in het deel over de externe privacy-governance. Eén bevinding was dat het voor ambtenaren onduidelijkheid is wanneer zij contact moeten opnemen met de Functionaris Gegevensbescherming (FG) of met de CPA. Dit komt, volgens Lex Digitalis, door de onduidelijke rol van de CPA binnen de organisatie.

Lex Digitalis adviseerde de gemeente het QAA-proces nader te verduidelijken voor gemeentemedewerkers, en het reglement van de CPA bij hen onder de aandacht te brengen zodat duidelijk wordt wanneer zij bij de CPA een adviesvraag zouden moeten indienen. Ook zouden de

[4] Voetnoot naar het adviesrapprot invoegen

verschillende verantwoordelijkheden van de CPA en de FG beter toegelicht kunnen worden. Lex Digitalis adviseerde een naamswijziging voor de CPA waarin het bredere mandaat van de CPA beter tot zijn recht komt, hetgeen de bekendheid van de CPA binnen de organisatie ten goede kan komen.

In reactie op het advies zullen het QAA-proces verduidelijkt en de rol van de CPA ten opzichte van de FG verhelderd worden. Conform het CPA-reglement blijft de FG de interne toezichthouder op de naleving van de AVG; de CPA vervult geen toezichthoudende rol. Wanneer CPA-adviezen conflicteren met die van de FG, is het advies van de FG leidend.

Opvolging CPA-adviezen
Er is geen formeel proces ingericht voor de opvolging van CPA-adviezen. Wel vraagt de ambtelijk secretaris de opvolging van deze adviezen sinds de zomer van 2025 op bij de betreffende directies (zie voor het resultaat hiervan hieronder paragraaf 4). Het proces voor de opvolging van CPA-adviezen binnen de gemeente wordt nader aangescherpt. Dit voornemen kreeg in 2025 opvolging door middel van gesprekken tussen de gemeente en de CPA.

QAA: nadere verduidelijking "complexe" en politiek gevoelige" digitale vraagstukken
Mede gelet op het advies van Lex Digitalis wil de CPA in 2026 de termen" complexe" en "politiek-gevoelige digitale vraagstukken" zoals opgenomen in het Reglement en in de toelichting herzien,[5] zodat voor gemeentemedewerkers duidelijker wordt met welke digitaliseringsvragen zij zich tot de CPA kunnen wenden. De huidige toelichting somt een reeks aan voorbeelden op, maar geeft mogelijk nog te weinig houvast bij de beslissing of een digitaliseringsvraagstuk voor advies aan de CPA moet worden voorgelegd. De CPA voerde hierover in 2025 gesprekken met de gemeente die in 2026 worden voortgezet.

Naamwijziging CPA in lijn met verbreding takenpakket
In het najaar van 2026 wordt een naamswijziging van de CPA voorzien om te verhelderen dat de CPA zich in haar advisering niet enkel richt op de verwerking van persoonsgegevens, maar dat haar takenpakket zich heeft uitgebreid naar algoritmen, data-ethiek, digitale rechten, inclusief mensenrechten en de openbaarmaking van persoonsgegevens (bijvoorbeeld in het kader van beroepen op de Wet open overheid).

Tweejaarlijks CPA-symposium
Op 10 september 2026 organiseert de CPA haar tweejaarlijks **symposium**. Eén deel van het symposium zal in het teken staan van **digitale autonomie en de wens van de gemeente meer controle te krijgen over der verwerking van gegevens en infrastructuren. Het tweede deel focust op het ambtelijk vakmanschap** en de noodzakelijke waardenafwegingen die ambtenaren werkzaam bij de gemeente Amsterdam zich eigen zouden moeten maken. Ambtelijk vakmanschap kan met name onder druk komen te staan waar de gemeente in haar gegevensverwerking ten behoeve van beleid stuurt op het gebruik van generatieve AI ter verbetering van innovatie en efficiency, terwijl ambtenaren tegelijkertijd ethische waarden, technologische realiteiten en juridische rechten en verplichtingen moeten waarborgen. De CPA is gelet op het toenemend gebruik van generatieve AI voornemens aandacht te besteden aan de **ambtelijke professionaliteit** in haar adviezen, zodat ambtenaren verantwoord en met vertrouwen kunnen omgaan met de toenemende complexiteit die generatieve AI met zich kan meebrengen.

Toekomstige wetgeving
Tot slot merkt de CPA op dat de AI-Verordening en de Algemene verordening gegevensbescherming op het moment van schrijven van dit jaarverslag (nog) geen rustig bezit zijn. In november 2025 kondigde de Europese Commissie, geïnspireerd door een rapport van voormalig EU-Commissievoorzitter Mario Draghi die de EU adviseerde maatregelen te nemen met het oog op het verbeteren en vergroten van het concurrentievermogen van de EU ten opzichte van andere globale spelers (China, VS), enkele wetsherzieningen aan. Deze werden aangekondigd in de **Digitale Omnibus AI** (AI-Verordening) en

[5] Art. 2 lid 4 Reglement en Artikelsgewijze toelichting bij het Reglement.

Digitale Omnibus (AVG).[6] De aangekondigde herzieningen in beide wetten zouden met het oog op het wegnemen van "belemmeringen" moeten leiden tot wijzigingen in respectievelijk de AI-Verordening en in de AVG. Gelet op de nog lopende onderhandelingen is nog niet duidelijk hoe deze precies zullen uitpakken, en welke gevolgen daaruit zullen voortvloeien voor gemeentelijke gegevensverwerking. De CPA volgt deze ontwikkelingen op de voet omdat eventuele wetswijzigingen mogelijk gevolgen hebben voor het gemeentelijk beleid. De CPA zal wijzigingen tijdig meenemen in haar advisering.

[6] Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2024/1689 en (EU) 2018/1139 wat betreft vereenvoudiging van de uitvoering van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie (digitale omnibus inzake AI), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025PC0836; Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordeningen (EU) 2016/679, (EU) 2018/1724, (EU) 2018/1725 en (EU) 2023/2854 en Richtlijnen 2002/58/EC, (EU) 2022/2555 en (EU) 2022/2557 wat betreft de vereenvoudiging van het digitale wetgevingskader en tot intrekking van de Verordeningen (EU) 2018/1807, (EU) 2019/1150, (EU) 2022/868 en Richtlijn (EU) 2019/1024 (digitale omnibus), https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:ebf17714-c56e-11f0-8da2-01aa75ed71a1.0013.02/DOC_2&format=PDF.

3. De CPA

De taken en werkwijze van de CPA zijn in het Reglement van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam 2021 vastgesteld door het college van B&W. Conform artikel 2, eerste lid van het Reglement adviseert de CPA als onafhankelijk adviesorgaan het college van burgemeester en wethouders gevraagd of ongevraagd, over de verwerking van persoonsgegevens, algoritmen, data-ethiek, digitale mensenrechten, informatiebeveiliging en openbaarmaking van persoonsgegevens. Aanvankelijk adviseerde de CPA over privacyvraagstukken; de voortschrijdende digitalisering en de daarmee gepaard gaande complexiteit en politieke gevoeligheid van sommige verwerkingen vragen om een interdisciplinaire benadering waarbij meerdere disciplines betrokken zijn: **recht, ethiek** en **techniek**.

Zij adviseert de uitvoeringspraktijk vanuit haar interdisciplinariteit, en gericht op contextspecificiteit. De CPA bestaat uit tien experts met een brede expertise in juridische, ethische en technische achtergronden en ervaringen. De leden brengen expertise mee uit hun kennis en ervaringen vanuit onder meer de Rijksoverheid, sectorale overheden, gezondheidszorg, toezichthouders, bedrijven, wetenschap en adviespraktijken. Daarnaast vormen de adviezen van de CPA een wezenlijk onderdeel voor het gemeentelijk geheugen bij het voorbereiden en maken van keuzes op het terrein van digitalisering en (mensen)rechten, organisatorische keuzes, ethische vragen en technologische ontwerpen.

In 2025 werd het voorzitterschap vervuld door mevrouw H. Janssen als voorzitter, met de heer A. Commandeur en mevrouw F. Çapkurt in de rol als vicevoorzitter. Per mei 2025 sloten drie nieuwe leden aan om de commissie te versterken op technologisch en ethisch terrein.

Tussen mei 2025 en december 2025 was de samenstelling van de Commissie als volgt[7]:

H. Janssen	voorzitter
F. Çapkurt	vicevoorzitter
A. Commandeur	vicevoorzitter
H. Belarbi	lid
F. van Rootselaar	lid
I. Kist	lid
M. Steketee	lid
D. Graus	lid (sinds 1 mei 2025)
A. Corra	lid (sinds 1 mei 2025)
N. Cicilia	lid (sinds 1 mei 2025)

[7] Voor de expertises van de leden, zie: Leden CPA | Gemeente Amsterdam

4. Schriftelijke adviezen 2025

De Commissie heeft in 2025 totaal **zes** keer **vergaderd**. Daaruit zijn **negen schriftelijke adviezen** voortgekomen. Een samenvatting van de adviezen volgt hieronder.

De uitgebrachte adviezen zijn toegankelijk via Open Amsterdam met de zoekterm 'Commissie persoonsgegevens'. Vervolgens kunt u per jaar de adviezen terugvinden. De link naar elk gepubliceerd advies zal ook in deze paragraaf worden opgenomen bij het betreffende advies.

Twee adviezen: Onderzoek naar welzijn nieuwkomers
De CPA heeft advies gegeven over het onderzoek naar welzijn nieuwkomers. Dit onderzoek heeft het doel om het welzijn van Amsterdamse nieuwkomers in kaart te brengen en, indien nodig, te verbeteren. Onderzoek en Statistiek start daarom een onderzoek naar het mentale welzijn van verschillende groepen nieuwkomers met een vluchtelingenachtergrond – asielzoekers, statushouders, Oekraïense ontheemden en ongedocumenteerden.

De CPA heeft tweemaal advies gegeven: de eerste keer over de scope, het doel, de onderzoeksvraag, de DPIA-verplichting, het risico op selectiebias en het gebruik van AI voor vertalingen. De CPA adviseerde om een scherper afgebakende onderzoeksvraag op te stellen, zodat de gemeente een specifiek doel kan formuleren, en om te voldoen aan de DPIA-verplichting, aangezien het gaat om een grote verweking van persoonsgegevens, waaronder bijzondere persoonsgegevens. De gemeente is geadviseerd om nader onderzoek te doen naar de verwerkingsgrondslag "algemeen belang" en of de gemeente een wettelijke taak heeft om in dit kader persoonsgegevens te verwerken. Daarnaast vroeg de CPA aandacht voor de betrouwbaarheid van AI-vertalingen in de vragenlijst en de mogelijke selectiebias van de betrokkenen.

De tweede keer adviseerde de CPA over de DPIA en werd het gesprek voortgezet over de verwerkingsgrondslag voor bijzondere persoonsgegevens door een overheidsinstantie. De CPA erkent dat de verwerkingsgrondslag voor bijzondere persoonsgegevens een complexe kwestie is door de machtsverhouding tussen de kwetsbare doelgroep en de gemeente. Daarom adviseert de CPA om eerst te onderzoeken of de verwerking van de persoonsgegevens kan voldoen aan de eisen van de Tijdelijke wet opvang ontheemden; mogelijk biedt deze wet een grondslag voor de noodzakelijke gegevensverwerking door de gemeente. Het is hierbij essentieel dat de gemeente een specifiek doel formuleert dat aansluit bij de Tijdelijke wet. Voor de verwerking van gezondheidsgegevens moet de gemeente, met inachtneming van artikel 9, lid 2, sub g van de AVG, aantonen dat de verwerking *noodzakelijk* is in het kader van een *zwaarwegend algemeen belang*. Of dit haalbaar is, hangt af van de vraag of het specifieke doel van de verwerking als een zwaarwegend algemeen belang kan worden gekwalificeerd en of aan de overige voorwaarden van de AVG wordt voldaan.

Als de Tijdelijke wet geen passende wettelijke grondslag biedt, adviseert de CPA om toestemming als verwerkingsgrondslag te overwegen. Bestuursorganen kunnen bij hoge uitzondering hier beroep op doen wanneer er geen wettelijke grondslag beschikbaar is en er sprake is van een *urgent* en *zwaarwegend algemeen belang* dat de verwerking van persoonsgegevens rechtvaardigt. In dat geval moet de toestemming expliciet, vrijelijk gegeven, ondubbelzinnig, geïnformeerd en specifiek zijn. Gezien de kwetsbare positie van de betrokkenen en de gezagsverhouding tussen de gemeente en betrokkenen, dient de gemeente expliciet te maken hoe zij denkt te voldoen aan de vereisten van "vrijelijk gegeven" en "geïnformeerd" in deze specifieke context.

De volledige adviezen kunt u lezen via:
CPA advies Onderzoek naar welzijn vluchtelingen
CPA advies Onderzoek naar welzijn nieuwkomers 1.2

Het advies Bias in algoritmes
De gemeente heeft een Plan van aanpak Algoritmen opgesteld om het gebruik van algoritme binnen de gemeente Amsterdam eerlijker en transparanter te maken. Dit plan, dat eerder is besproken met de CPA

en gepresenteerd op het CPA-symposium in 2024, resulteert in een geactualiseerd beheerskader voor het verantwoord gebruik van algoritmen en een diepgaande analyse van de algoritmen die momenteel door de gemeente worden gebruikt. Een belangrijk onderdeel van het beheerskader is de bias-analyse, die is verbeterd en geactualiseerd tot een praktisch instrument, de CPA heeft op dit onderdeel advies gegeven.

De CPA constateerde dat het huidige afwegingskader van het instrument onderscheid maakt tussen organisatorische, juridische en technische aspecten, maar geen expliciete koppeling maakt met de werkelijke gevolgen voor kwetsbare groepen. Daarom is de gemeente geadviseerd expliciet te maken hoe het afwegingskader rekening houdt met de impact op kwetsbare burgers of groepen en om een toetsingsmachine te integreren dat het risico op discriminatie en achterstelling beoordeelt. Daarnaast adviseert de CPA om de bias-analyse uit te breiden met verschillende bias-analysemethoden. Afhankelijk van het type algoritme en de doelgroep kunnen verschillende methoden worden toegepast.

Tot slot is de gemeente geadviseerd om bias te definiëren als een technisch en statistisch concept en eerlijkheid separaat te behandelen binnen bijvoorbeeld een ethisch afwegingskader, waarbij wordt gekeken naar de mogelijke effecten op mensen in hun werkelijke belevingswereld. Ook adviseerde de CPA om een passende grondslag onder de AVG en de AI-verordening te hanteren voor persoonsgegevens in een bias-analyse, zoals een beroep op een *wettelijke verplichting* of *algemeen belang*. Daarnaast is geadviseerd geen gebruik te maken van afkomst gerelateerde kenmerken in algoritmische risicoprofilering, tenzij hier een goed onderbouwde en noodzakelijke reden voor bestaat en een grondige ethische en (privacy)juridische toetsing is uitgevoerd. De CPA merkt op dat de transparantie afneemt naarmate de complexiteit van het algoritme toeneemt. Daarom is benadrukt algoritmen te allen tijde te beoordelen op uitlegbaarheid richting de burger en de ambtenaren die met de algoritmen werken.

Het volledige advies kunt u lezen via: CPA advies Bias in algoritmes

Het advies Pilot afhandeling van bezwaarschriften met behulp van AI
De pilot van de gemeente over Afhandeling van bezwaarschriften met behulp van AI onderzoekt de mogelijkheid om beslissingen op bezwaar, die het college in het verleden heeft genomen, samen te vatten met behulp van AI. Belangrijk te vermelden bij dit advies is dat het, anders dan de titel doet vermoeden, het hier niet gaat om de *afhandeling* van *bezwaarschriften*, maar om het maken van *samenvattingen van juridische bezwaaradviezen met behulp van AI*. Op deze manier kunnen bij een zoekopdracht sneller relevante zaken worden gevonden. Het doel is om met behulp van generatieve AI een model te ontwikkelen dat een dataset van juridische bezwaaradviezen samenvat, zodat de essentie van de beslissingen op bezwaar duidelijk naar voren komt. De primaire doelgroep bestaat uit juristen die zich bezighouden met bezwaar- en beroepsprocedures en algemeen juridisch advies. De CPA is gevraagd om advies te geven over de mogelijke risico's van de pilot.

De CPA heeft haar bedenkingen geuit over het gebruik van AI-modellen van OpenAI, met name met betrekking tot de ethische aspecten. De CPA adviseerde een ethische beoordeling te maken ten aanzien van de aanpak, met aandacht voor de herkomst van de data, het model dat wordt gefinetuned, duurzaamheidsoverwegingen, digitale autonomie en privacy. Hierbij adviseerde zij specifiek aandacht te besteden aan de transparantie van de dataverzameling en aan mogelijke vooroordelen in de data die het model kunnen beïnvloeden. Daarnaast adviseerde de CPA het gebruik van lokale platformen te overwegen en de mogelijkheden van embeddings te overwegen in plaats van fine-tuning, zodat de ontwikkelde systemen breder toepasbaar zijn. De CPA adviseerde ook te beoordelen of een DPIA nodig is, waarbij de CPA benadrukt dat de verwerkingsgrondslag goed moet worden beargumenteerd. Verder adviseerde de CPA aansluiting te zoeken bij de bias-toetsing van de gemeente teneinde het risico op onbedoelde discriminatie te verkleinen.

Tot slot is de CPA van mening dat wanneer AI wordt ingezet om bezwaaradviezen samen te vatten en te genereren de gemeente hierover transparant moet zijn richting bezwaarmakers. Zij dienen te worden geïnformeerd over het bestaan van de samenvattingen en de onderliggende documenten. Daarnaast benadrukt de CPA het belang van menselijke expertise en adviseert zij om AI uitsluitend als ondersteunend

hulpmiddel te gebruiken. Hierbij wordt gewaarschuwd dat de inzet van AI niet mag leiden tot kennisverlies bij ambtenaren.

Het volledige advies kunt u lezen via: CPA advies Pilot afhandeling van bezwaarschriften met behulp van AI

Het advies Pilot centraal meldpunt zorg en woonoverlast
De gemeente Amsterdam werkt aan een pilot Centraal meldpunt zorg en woonoverlast. Dit meldpunt is bedoeld om te bevorderen dat meldingen over woonoverlast en zorgmeldingen met betrekking tot dezelfde betrokkene op één centraal punt binnenkomen. Vanuit dit meldpunt kunnen de meldingen worden doorgeleid naar het juiste organisatieonderdeel van de gemeente, dat de melding verder kan behandelen met passende zorg en/of ondersteuning. Het meldpunt voorkomt dat meldingen verspreid over verschillende meldpunten binnenkomen en dat de betrokkene door meerdere meldpunten wordt behandeld zonder dat deze meldpunten dit van elkaar weten. De CPA is gevraagd om haar bedenkingen en adviezen over de pilot te delen.

De CPA adviseert om in de DPIA een expliciet onderscheid te maken tussen de verwerking van persoonsgegevens binnen de gemeente Amsterdam en de verwerking van persoonsgegevens in samenwerking met organisaties buiten de gemeente. Hoewel de pilot zich richt op de verwerking van gegevens binnen de gemeente, benadrukt de CPA dat persoonsgegevens, afhankelijk van de aard van de melding, soms ook met externe organisaties worden gedeeld. Het wordt geadviseerd om een beslisboom op te stellen die inzichtelijk maakt welke wetgeving, organisaties en processen per melding van toepassing zijn. Dit geeft de gemeente inzicht in de verschillende uitzonderingsgronden en grondslagen voor het delen van gegevens, en in welke gevallen het beroepsgeheim kan worden doorbroken.

De CPA wijst erop dat een wettelijke basis bestaat om in uitzonderlijke gevallen het beroepsgeheim bij de GGZ te doorbreken en gegevens te delen met externe partijen. Daarbij wordt geadviseerd te overwegen of er situaties zijn waarin een beroep op de grondslag "vitaal belang" van toepassing kan zijn. Om dit proces te verduidelijken, wordt aanbevolen om zorgprofessionals te betrekken bij de pilot. Zij kunnen helpen bepalen in welke situaties en op basis van welke informatie een doorbreking van het beroepsgeheim gerechtvaardigd kan zijn. Dit vergroot de transparantie naar samenwerkende partijen en versterkt het vertrouwen in de samenwerking.

Tot slot benadrukt de CPA dat incidenten met een dodelijke afloop, zoals het tragische geval op de Robert Scottstraat dat aanleiding was voor deze pilot, niet volledig kunnen worden voorkomen. In sommige gevallen zijn er goede redenen voor de geheimhoudingsplicht van gezondheidsinstellingen, hoe moeilijk deze ook kunnen zijn.

Het volledige advies kunt u lezen via: CPA advies Pilot centraal meldpunt zorg en woonoverlast

Het advies Samenwerking tussen gemeente Amsterdam en woningbouwcorporaties
Tussen augustus 2019 en juni 2020 is met behulp van een pilot met woningcorporatie Eigen Haard onderzocht of door middel van informationele samenwerking de kwaliteit van de Basisregistratie Personen (BRP) en de processen van zowel de gemeente als de woningcorporatie konden worden verbeterd. De CPA heeft hier in 2020 advies over uitgebracht. De pilot richtte zich op signalen van onrechtmatige bewoning, adresonderzoek en administratieve leegstand. Terugmeldingen van Eigen Haard aan de gemeente droegen bij aan een verbeterde kwaliteit van de BRP. Door gegevens te vergelijken, werden inconsistenties en onrechtmatigheden sneller geïdentificeerd, wat leidde tot betere adresonderzoeken en een verhoogd bewustzijn bij Eigen Haard over het belang van terugmeldingen. Dit succes heeft geleid tot de wens voor een bredere samenwerking met andere Amsterdamse woningcorporaties. De CPA is gevraagd om advies te geven over aanvullende waarborgen om aan de eisen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) te voldoen en over de manier waarop de samenwerking periodiek kan worden geëvalueerd.

De CPA benadrukt de afhankelijkheid van de signaleringsmodellen van de woningcorporaties. Zo zijn er corporaties die handelen op basis van het aantal burenmeldingen, en maakt Eigen Haard in dit proces gebruik van algoritmische risicoprofilering. De CPA adviseert om stapsgewijs te beoordelen of wordt voldaan aan de drie cumulatieve vereisten die het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft geformuleerd in de Schufa-zaak. In deze zaak verduidelijkte het Hof dat ondanks het feit dat twee verschillende partijen betrokken zijn bij de gegevensverwerking, deze verwerking kan vallen onder het verbod op geautomatiseerde besluitvorming op basis van profilering, zoals bedoeld in artikel 22 van de AVG. De CPA adviseert de gemeente om specifiek in kaart te brengen welke effecten de uitkomsten van algoritmische risicoprocedures hebben op het handelen van de betrokken medewerkers. In dit kader wordt geadviseerd om de algoritmen en beslisregels van alle woningcorporaties waarmee de gemeente gaat samenwerken te controleren en gebruik te maken van een profileringstoetsing.

Tijdens de CPA-vergadering werd de beoogde werkwijze voor gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid toegelicht. De CPA benadrukt dat dit niet wenselijk is. De gegevensverwerking waarvoor de verantwoordelijkheid wordt beoogd, is gebaseerd op artikel 3.9, lid 1, onder b, en artikel 3.9, lid 2 van de Wet BRP. Deze verwerking, namelijk het raadplegen en verstrekken van gegevens aan Eigen Haard, is gebaseerd op een publieke taak die is toebedeeld aan een overheidsinstantie. Het wordt afgeraden om een private organisatie medeverantwoordelijk te maken voor de BRP-registraties van de gemeente. Tot slot benadrukte de CPA het belang voor de gemeente om tegenover burgers transparant en verantwoord te zijn over de gegevensverwerking in het kader van de informationele samenwerking met woningcorporaties.

Het volledige advies is te lezen via CPA advies Samenwerking tussen gemeente Amsterdam en woco's

Het advies Versterken jongerencommunicatie (TikTok)
De gemeente zet sinds december 2025 TikTok in om jongeren tussen 15 en 27 jaar te bereiken met informatie over onder andere veiligheid op straat, hulp bij seksueel geweld, hulp bij geldzaken en gezondheidsvragen. Daarnaast wil de gemeente desinformatie tegengaan en uitleg bieden over de verkiezingen. De CPA heeft de gemeente geadviseerd over de waarden die afgewogen moeten worden en de mitigerende maatregelen bij de inzet van het platform.

De CPA adviseerde de waarden privacy en effectiviteit zorgvuldig af te wegen en zo dicht mogelijk te blijven bij wat juridisch is toegestaan. Hierbij is het belangrijk de rollen en taken duidelijk te communiceren door expliciet te maken aan welke wettelijke taak de gemeente als overheidsinstantie voldoet door het platform in te zetten. Een algemene aanbeveling van de CPA is om de communicatiestrategen als één geheel te benaderen, waarbij TikTok wordt beschouwd als één van de platformen waarvan de inzet zorgvuldig moet worden overwogen. Het is hierbij belangrijk om een duidelijk overzicht op te stellen met strategische en bestuurlijke afwegingen over het gebruik van sociale mediakanalen. Op deze manier worden de juridische achtergrond en context van de afwegingen die ten grondslag liggen aan de beslissing over het wel of niet inzetten van sociale mediakanalen beter uitlegbaar en inzichtelijk voor de burger. Bovendien is het essentieel om in kaart te brengen wat er bereikt moet worden om de gestelde doelen te behalen, dit advies geldt ook voor andere gemeentelijke sociale mediakanalen. Het meten van effectiviteit is van belang omdat de gemeente niet kan voldoen aan de privacywetgeving, zoals vastgelegd in de AVG, bij de inzet van TikTok.

Tot slot geeft de CPA de volgende mitigerende maatregelen mee: stel een protocol op voor het gebruik van de TikTok-telefoons; breng de beveiligingsinstellingen van het platform in kaart om het account te beschermen; neem de afhankelijkheid van Big Tech mee in de afweging en blijf alternatieve platformen verkennen; stel vroegtijdig een exit- of migratiestrategie vast, zodat een overstap van TikTok naar alternatieven mogelijk wordt; en houd rekening met de voorbeeldrol die gemeente Amsterdam vervult, gezien de mogelijke inzet van TikTok door andere gemeenten.

Het volledige advies kunt u lezen via: CPA advies Versterken jongerencommunicatie (TikTok)

Het advies Criteria vernieuwde persoonsgerichte aanpak (voorheen Top600 en Veilig Alternatief)
Vanaf 2026 hanteert het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (AcVZ) nieuwe criteria voor het plaatsen van personen op de lijst van de vernieuwde persoonsgerichte aanpak en voor het verwijderen van personen van deze lijst. De nieuwe criteria zijn eenvoudiger en transparanter geformuleerd. Duidelijke in- en uitstroomcriteria zijn opgesteld, contra-indicaties worden helder benoemd, en de uiteindelijke afweging vindt plaats via triage. De gemeente heeft de CPA gevraagd om bedenkingen, aandachtspunten en/of adviezen ten aanzien van de voorgestelde nieuwe criteria.

De vernieuwde persoonsgerichte aanpak brengt een afweging met zich mee tussen de veiligheid binnen de samenleving en de autonomie van het individu. De CPA benadrukt de essentie om de inbreuk op de autonomie van de berokkenen zo veel mogelijk te minimaliseren. In het verlengde hiervan adviseert de CPA om de notificatiebrief aan de betrokkenen te voorzien van een inhoudelijke motivering, zodat het voor de burger duidelijk is opgenomen waarom de registratie plaatsvindt. Het gaat hierbij om een gevoelige registratie: opname in de Top600 impliceert dat er iets mis is met de betrokkene, wat een sterk stigmatiseren effect kan hebben. Dit maakt het des te belangrijker dat de burger op een duidelijke, zorgvuldige en betekenisvolle manier wordt geïnformeerd, zodat onzekerheid, onbegrip en gevoelens van stigmatisering zo veel mogelijk wordt beperkt en onterechte registraties zoveel mogelijk worden voorkomen. Bovendien adviseert de CPA om te investeren in menselijk contact zodat transparantie niet slechts formeel wordt geboden, maar dat de informatie voor de burger daadwerkelijk betekenisvol en begrijpelijk is, zodat deze op effectieve wijze zijn rechten uit de AVG en de Awb kan uitoefenen. Daarnaast heeft de CPA geadviseerd om na het eerste jaar een eerste voorlopige evaluatie te doen op de effecten van de recidive en het voorkomen van bias, zover dat na die periode kan.

Tot slot adviseert de CPA de directie Openbare Orde en Veiligheid om in contact te treden met de projectleider Wpg audit om tijdens de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS) al rekening te houden met de eisen voorkomend uit de audit onder de Wgs.

Het volledige advies kunt u lezen via: CPA advies Criteria nieuwe persoonsgerichte aanpak

Het advies Kentekenfraude delen met de politie
In sommige gevallen maakt een kentekenhouder bezwaar tegen een naheffingsaanslag waarbij vermoedelijk is gefraudeerd. Dit kan bijvoorbeeld door het onherkenbaar maken van een kenteken of door een letter of cijfer aan te passen. In dergelijke gevallen wil de gemeente Amsterdam onderzoeken of de naheffing aan de juiste persoon is opgelegd, zodat slachtoffers niet onterecht een NHA (blijven) ontvangen. Hierbij deelt de gemeente gegevens met de Politie om de juiste kentekenhouder op te sporen. De gemeente heeft de CPA gevraagd te adviseren over de DPIA en specifiek de gekozen rechtsgrond voor het verwerken van de gegevens.

Voor de verstrekking van gegevens aan de politie kan de gemeente dezelfde grondslag hanteren als voor het heffen van belasting op basis van de parkeerverordening. In de DPIA is echter een opsomming van grondslagen opgenomen voor het delen van kentekens met de politie, wat tot onduidelijkheid leidt. De CPA adviseert deze opsomming aan te passen en te verduidelijken met artikel 6 lid 1 sub e AVG jo. Artikel 225 Gemeentewet jo. Artikel 1.5 lid 1 en 2 Parkeerverordening Amsterdam 2025. Daarnaast adviseert de CPA om de handhaving in het kader van bestuursrecht (belastingheffing) duidelijk te scheiden van strafrechtelijke handhaving in het proces dat wordt beoogd.

De CPA adviseert om het proces helder af te bakenen in de DPIA en te benadrukken dat er in dit specifieke proces geen sprake is van een geautomatiseerde beslissing. Tevens is geadviseerd om het risico van fouten in het handmatige proces van gegevensverstrekking, en de daarvoor op te stellen lijst met gevallen waarbij er een vermoeden bestaat, op te nemen in de DPIA. Daarnaast adviseert de CPA om het maatschappelijke belang te onderbouwen in de DPIA aan de hand van ethische waarden als: betrouwbare overheid, zorgvuldigheid en een solidaire samenleving waarin iedereen belasting betaalt. Voor de bevordering van transparantie is het essentieel om bij vermoeden van fraude de betrokkenen te informeren dat gegevens gedeeld worden met de politie. Tot slot adviseert de CPA om de term 'fraude' te vermijden in de aanpak

wegens het stigmatiserende effect. Het betreft een vermoeden van fraude, dit moet nog beoordeeld worden in het proces.

Het volledige advies kunt u lezen via: CPA advies Kentekenfraude delen met de politie

Opvolging van de adviezen
Eén van de adviezen van het Lex Digitalis rapport richtte zich op het zicht van de CPA op de opvolging van de CPA-adviezen. Ook tijdens de Raadsvergadering Financiën, Kunst en Diversiteit van 15 januari 2026 over het CPA-jaarverslag van 2024 stelden raadsleden vragen over de opvolging. Over de opvolging van de adviezen kon op tijdens de bewuste Raadsvergadering nog geen nauwkeurig antwoord worden gegeven. De raad benadrukte om de opvolging van de adviezen op te nemen in de jaarverslagen. Aan deze oproep geeft de CPA in dit jaarverslag graag gehoor:

Advies	Opvolging van de adviezen
Welzijn nieuwkomers	De CPA adviseerde om naar de Tijdelijke wet opvang ontheemden te kijken voor de verwerking van de persoonsgegevens. De gemeente heeft aangegeven dat dit advies niet aansluit op de doelgroep omdat deze wet zich alleen richt op de opvang van Oekraïense ontheemden, terwijl de gemeente zich richt op alle nieuwkomers in Amsterdam. Hierdoor is dit juridisch advies niet opgevolgd. De adviezen met betrekking tot de afhankelijkheidsrelatie tussen de gemeente en de doelgroep en daar bijhorende waarborgen op het gebied van vrijelijk gegeven toestemming zijn wel opgevolgd door de gemeente, evenals de adviezen over de benodigde omvang van respondenten om conclusies te trekken.
Bias in algoritmes	De CPA heeft de gemeente geadviseerd over het gebruik van algoritmes. De belangrijkste adviezen richtten zich op de passende verwerkingsgrondslag onder de AVG, op hoe het afwegingskader rekening dient te houden met de impact als gevolg van het gebruik van algoritmes op kwetsbare personen, en op het opnemen van aanvullende analysemethoden om de bias-analyse uit te breiden. Ook adviseerde de CPA geen gebruik te maken van afkomstgerelateerde kenmerken in algoritmische risicoprofilering. De gemeente heeft deze adviezen opgevolgd. Daarnaast adviseerde de CPA om bias te benaderen als een technisch en statistisch concept. De gemeente heeft echter aangegeven de landelijke definitie te volgen. Volgens deze definitie is bias een 'systematisch verschil in behandeling van mensen of groepen in vergelijking met anderen'. Deze bredere benadering kijkt verder dan alleen de technische aspecten.
Pilot afhandeling van bezwaarschriften met behulp van AI	De CPA-adviezen zijn grotendeels opgenomen in de scope van het project. De CPA adviseerde om een ethische beoordeling te maken van de herkomst van de gebruikte data en het model, en om te onderzoeken of er duurzame alternatieven beschikbaar zijn. Voorafgaand aan het CPA-overleg heeft de gemeente al een uitgebreide ethische analyse uitgevoerd en wordt het energieverbruik gemonitord. Binnen de scope van het project is bovendien rekening gehouden met de juiste kwaliteits- en duurzaamheidsaspecten van de LLM's. De keuze voor GPT-4 in deze pilot is door de gemeente onderbouwd op basis van de gestelde kwaliteitseisen. In de implementatiefase wordt opnieuw beoordeeld welk taalmodel het meest geschikt is.
Pilot centraal meldpunt zorg en woonoverlast	Het proces, zoals voorgelegd aan de CPA, is nog niet gestart. De inrichting van het proces wordt herzien waarbij de CPA-adviezen mee zullen worden genomen.
Criteria vernieuwde persoonsgerichte	De CPA heeft geadviseerd over hoe burgers geïnformeerd moeten worden over de registratie van hun persoonsgegevens. Ook adviseerde de CPA om

aanpak (Top600 en Veilig Alternatief)	contact op te nemen met de projectleider van de Wpg-audit, zodat rekening wordt gehouden met de eisen die hieruit voortvloeien. De gemeente heeft deze adviezen opgevolgd. Daarnaast adviseerde de CPA om de eerste evaluatie al na één jaar uit te voeren, in plaats van na de geplande drie jaar. Dit om de effecten op recidive en het voorkomen van bias te beoordelen. De gemeente heeft aangegeven dat er elk jaar een overkoepelende procesevaluatie zal plaatsvinden. Hierbij wordt gemonitord of de werkwijze werkt zoals beoogd, welke doelgroep wordt bereikt en hoe partners en betrokkenen de aanpak ervaren. De effectevaluatie van de doelen start in 2029. Tegen die tijd is er voldoende ervaring opgedaan met de nieuwe werkwijze om betrouwbare conclusies te trekken over de effecten.
Samenwerking tussen gemeente Amsterdam en woningbouwcorporaties	Alle adviezen zijn opgevolgd door verduidelijkingen in de DPIA over onderwerpen zoals voorspelkansen, het informeren van betrokkenen en gegevensstromen. De gemeente heeft daarnaast controles uitgevoerd op de (algoritmische) signaleringsmodellen bij woningcorporaties. Hieruit is gebleken dat er geen sprake is van uitsluitend geautomatiseerde besluitvorming.
Versterken jongerencommunicatie (TikTok)	De adviezen zijn opgevolgd of waren deels al opgenomen in de bestaande processen. Zoals de CPA heeft geadviseerd, gebruikt de gemeente TikTok op basis van de grondslag "algemeen belang". Deze keuze is onderbouwd in de DPIA. Daarnaast zal een evaluatie plaatsvinden op basis van meetbare criteria en een kwalitatieve analyse. De geadviseerde technische waarborgen zijn vastgelegd in het protocol, zodat het gebruik van TikTok-toestellen beheersbaar en controleerbaar is ingericht. Sinds april 2026 voert de gemeente gesprekken over het uitvoeren van een alomvattende DPIA voor sociale media. Ook wordt nagedacht over alternatieven om de doelgroep te bereiken, vanwege de afhankelijkheid van BigTech.
Kentekenfraude delen met de politie	De adviezen over de juiste grondslag, het benadrukken van het maatschappelijke belang van een correcte toewijzing van de NHA en het vermijden van termen zoals strafbare feiten, zijn opgenomen in de DPIA. Een deel van de mitigerende maatregelen moet nog worden uitgevoerd. Zo wordt in de werkinstructie opgenomen dat voorzichtig wordt omgegaan met de term fraude vanwege het stigmatiserende effect. Ook wordt gewerkt aan een neutralere titel voor de mailbox in plaats van fraude@. Daarnaast moeten de adviezen om betrokkenen beter te informeren en afspraken met de politie te maken over bewaartermijnen en systeeminrichting nog worden uitgevoerd. Deze acties staan op de planning.

5. Geagendeerde onderwerpen en bijeenkomsten zonder schriftelijk advies

De CPA brengt als gezegd niet alleen (on)gevraagd advies uit. Regelmatig worden onderwerpen die raken aan de taakopdracht van de CPA geagendeerd om deze tijdens de vergadering ter discussie te stellen, waarbij de CPA als klankbord of forum dient. Ook laat de CPA zich regelmatig op openbare vergaderingen informeren door stakeholders binnen de gemeente over actuele (beleids)ontwikkelingen, en weegt hierin haar kennis en deskundigheid mee.

Kennisdeling CPA met Centrale commissie gegevensbescherming BZK (overleg 3 maart 2025)
De Centrale commissie gegevensbescherming nodigde de CPA uit voor kennisdeling over de werkwijze van de CPA omdat het ministerie voornemens was zelf een enigszins vergelijkbare commissie op te zetten. Hiertoe lichtte de CPA-voorzitter de CCG in over de interdisciplinaire werkwijze van de CPA. Tijdens het gesprek werd benadrukt dat het voor de continuïteit van de wederzijdse kennisdeling tussen de CPA en de gemeente Amsterdam en voor de advisering door de CPA van belang is dat in gesprekken uitleg wordt gegeven over de voorgenomen keuzes en dat daarover een gesprek kan plaatsvinden alvorens een advies wordt gegeven en dat deze kennis op vaste momenten wordt gedeeld en uitgewisseld via een liaison. Binnen de CPA en de gemeente Amsterdam vervult de CPA-secretaris die een vaste aanstelling heeft bij de gemeente deze rol. Deze vervult een vaste functie binnen de gemeente ten behoeve van de CPA-advisering. Veel vergelijkbare organisaties halen kennis binnen, maar als er voor het behoud van de informatie niemand verantwoordelijk is, deze geen vaste plaats krijgt en het niet nader bevraagd kan worden binnen de organisatie, is het risico groot dat deze kennis na verloop van tijd niet beklijft.[8]

Kennismaking CIO (vergadering 11 september 2025)
In het kader van het relatieonderhoud maakte de CPA (bij monde van de CPA-voorzitter en ondervoorzitter F. Çapkurt) kennis met de nieuwe CIO, mevrouw F. Atighi, binnen de gemeente Amsterdam. De geschiedenis, de taken en de werkwijze van de CPA-advisering werden besproken. Uit het gesprek met de CIO kwam naar voren dat het verschil met de Functionaris gegevensbescherming verduidelijkt zou moeten worden, dat bredere bekendheid van de CPA taken en haar mandaat bredere aandacht behoeft, en dat het mandaat dat sinds 2021 is vastgelegd in het CPA-Reglement nog niet overal binnen de gemeente bekend is. De CIO merkte onder meer op de naam van de CPA de breedte van de advisering niet langer dekt. De CPA bevestigde deze observatie en gaf aan dat zij een voorstel tot naamwijziging zelf ook al in gedachten had. De CIO gaf verder aan dat zij de CPA wil ondersteunen bij een bredere kennismaking met gemeentelijke directies zodat de rol van de CPA na de verbreding van haar mandaat beter bekend wordt.

Toelichting jaarverslag 2024 (Raadsvergadering Financiën, Kunst en Diversiteit 15 januari 2026)
De voorzitter van CPA heeft het jaarverslag van 2024 toegelicht tijdens de Raadsvergadering Financiën, Kunst en Diversiteit. In 2024 was er sprake van een sterke afname in adviezen en vroeg de CPA aandacht voor de interne zichtbaarheid van de CPA en de verbreding van haar takenpakket binnen de gemeentelijke organisatie.

Tijdens de raadsvergadering vroeg de raad aan het college het aantal adviezen te verhogen en de raad te berichten over de opvolging van de CPA-adviezen. Daarnaast vroeg de raad het college de belangrijkste CPA-adviezen en inzichten toegankelijker te publiceren, en deze vaker toe te komen lichten bij de raad. De raad vroeg bij welke besluiten altijd advies noodzakelijk is, en of alle adviezen standaard naar de gemeenteraad gestuurd kunnen worden.

In antwoord op de vragen van de raad wenst de CPA het volgende op te merken.

[8] Artikel H. Janssen, De Commissie Persoonsgegevens Amsterdam: adviesmodel voor compleze gegevensverwerkingen door overheden?*Privacy en Informatie* (1) februari 2025, zie https://www.uitgeverijparis.nl/nl/tijdschriften-online/privacy-informatie-p-i?jaar=2025&editie=2000000086#archief.

- De opvolging van de adviezen wordt sinds de zomer van 2025 steeds uitgevraagd door de ambtelijk secretaris. Een samenvatting van deze opvolgingen vindt u aan het einde van de vorige paragraaf (4) van dit jaarverslag.
- De CPA is genoegzaam bekend bij de verantwoordelijke wethouder en binnen de raad; het gaat voornamelijk om een gebrek aan interne bewustwording binnen de directies.
- De toegankelijkheid van de adviezen blijft, als gesteld in paragraaf 2, een uitdaging waar de CPA blijvend aandacht voor vraagt.
- Besluiten met een hoog-risicoverwerking moeten altijd voor advies bij de CPA worden voorgelegd; deze verplichting is opgenomen in de QAA-criteria.
- Tot slot worden vanaf de nieuwe raadsperiode alle adviezen ter kennisname aan de raad verzonden.

6. Conclusie

Het overzicht van de adviezen uit 2025 laat zien dat deze uiteenlopende domeinen en toepassingen betreft. De complexiteit die zich voordoet in verwerkingen waarin juridische, organisatorische, technologische en ethische aspecten spelen vereist advisering door personen die elkaars taal (willen) begrijpen en daarover in gesprek kunnen gaan, om gezamenlijk te komen tot een advies. Door diverse organisaties buiten de gemeente wordt met interesse gekeken naar deze interdisciplinaire opzet. Naast de interdisciplinaire samenstelling van de commissie is de aanwezigheid en continuïteit van een liaison in de persoon van de CPA-secretaris tussen de onafhankelijke, externe adviescommissie enerzijds en de gemeente die om advisering vraagt anderzijds van cruciale betekenis.

De CPA wenst nogmaals het belang te benadrukken van de vindbaarheid van haar adviezen met het oog op de door de gemeente gewenste transparantie en verantwoordingsplicht rondom haar omgang met complexe en politiek-gevoelige digitaliseringsvraagstukken. De CPA reikte de gemeente hiertoe concrete voorstellen aan en roept de haar op hiervan zo snel mogelijk gebruik te maken. Toegezegd is dat de vindbaarheid in de loop van 2026 zou worden verbeterd.

Tot slot stelt de CPA vast dat de transitie van de CPA van gegevensbeschermingsadviescommissie zich definitief doorzet naar bredere, sectoroverstijgende digitaliseringsvraagstukken. Deze ontwikkeling was voor externe onderzoekers van onderzoeksbureau Lex Digitalis een belangrijke reden een naamswijziging van de CPA te adviseren. Dit onderwerp staat op de agenda van de CPA in 2026.

De Commissie Persoonsgegevens Amsterdam
Amsterdam, 2025

CPA

Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

2025